Lieta Nr. C16113214/0411/15

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Jēkabpilī 2015. gada 16.martā

Jēkabpils rajona tiesa
tiesnesis V.Trušels
izskatot rakstveida procesā civillietu AS „NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

k o n s t a t ē j a:

AS „NORVIK BANKA" (turpmāk – prasītāja) iesniegusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2010.gada 05.februārī veicot Atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp Prasītāju un Atbildētāju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR005443 (turpmāk-līgums), saskaņā ar kuru Atbildētājam tika piešķirts aizdevums EUR 1037.56 (LVL 729.20) apmērā, Atbildētāja saistību
pilnīgai izpildei pret Prasītāju. Saskaņā ar līguma 1.3.punktu gada procentu likme tika noteikta
24,00%, bet aizdevuma atmaksas termiņš tika noteikts 2016.gada 25.februāris. Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku Atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša
25.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos Atbildētāja kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Saskaņā ar līguma 3.1.punktu, par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu Atbildētājs maksā Prasītājam līgumsodu 0.150% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu Prasītāja neatkarīgu apstākļu dēļ. Līguma 3.3,punkts nosaka, ka līgumsoda samaksa neatbrīvo Atbildētāju no līgumā noteikto saistību izpildes. Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums ir saņemts 2013. gada 29.aprīlī EUR 27.73 apmērā. Saskaņā ar līguma 2.3.2.punkta noteikumiem, Prasītājam, ir tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no Atbildētāja pirms termiņa (desmit dienu laikā no Prasītāja rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsodu summu, ja Atbildētājs pārkāpj kādu no līguma noteikumiem. Līguma 2.2.1.punkts nosaka, ka Atbildētājam ir pienākums atmaksāt kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā. Ar 2014.gada 11.septembra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu un atbilstoši minētajam līguma 2.3.2.punktam, Atbildētājam tika dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču Atbildētājs saistības neizpildīja, līdz ar to līgums tika izbeigts ar 2014. gada 22.septembri.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1757.pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.). Savukārt Civillikuma 1765.pants paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītājs aprēķināja līgumiskos procentus līdz 2014.gada 22.septembrim (līguma uzteikuma datums) savukārt, sākot ar 2014.gada 23.septembri Prasītājs ir tiesīgs aprēķināt likumiskos procentus. Likumiskie procenti tiek aprēķināti par laika periodu no 2014.gada 23.septembra līdz 2014.gada 26.novembrim, kas sastāda EUR 9.21 apmērā. Likumisko procentu summas apmērs ir norādīts prasības pieteikumam pievienotajā parāda summas aprēķina sadaļas pēdējā rindkopā "Neapmaksātie procenti", kas atrodas pirms rindkopas "Kopā" un tas ietilpst kopējā procentu summas apmērā.

Prasītājs savu interešu aizstāvībai vērsās tiesas zemesgrāmatu nodaļā ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Ar Jēkabpils rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2014.gada 14.novembra lēmumu lietā Nr.3-12/0442. Prasītāja pieteikums tika atstāts bez izskatīšanas. Savukārt, ņemot vērā, ka līdz brīdim, kad iespējamais spriedums par parāda piedziņu tiks izpildīts, un Prasītāja labā tiks piedzītas Prasītājam pienākošās naudas summas, paies noteikts laiks, Prasītājs uzskata, ka viņam ir tiesības atbilstoši Civillikuma 1759.pantam saņemt likumiskos procentus no faktiski neatmaksātās aizdevuma summas, t.i. 6% gadā, par laiku no sprieduma pieņemšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 5^{1}) punktu norāda, ka strīda risināšanā starp Prasītāju un Atbildētāju netika izmantota mediācija.

Ievērojot iepriekš minēto, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai no Aizdevuma līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības: pamatparādu EUR 812.62, līgumiskos procentus EUR 357,88, likumiskos procentus EUR 9.21 un līgumsodu EUR 474.57, kopā piedzenot EUR 1654.28 apmērā. Piedzīt par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus. Noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas;

Prasība pamatota ar Civillikuma (turpmāk – CL) 1587., 1589., 1670., 1672., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1759., 1762.panta 1.punktu, 1764., 1811., 1943. un 1946.panta pirmo daļu.

2014. gada 9.decembrī, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.21 pantu Atbildētājam uz deklarēto adresi tika nosūtīts prasības pieteikuma un pievienoto dokumentu noraksti, nosakot termiņu aizpildītas paskaidrojuma veidlapas par prasību iesniegšanai tiesā līdz 2015. gada 9.janvārim. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.1.panta otro daļu, tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi un dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Atbildētājs nav atspēkojis prezumpciju par dokumentu saņemšanu. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājs iebildumus pret prasību nav izteicis, nav pieteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.25 panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Par lietas izskatīšanas rakstveida procesa datumu - 2015. gada 16.martu, pusēm paziņots 2015.gada 22.janvārī.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

CL 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar CL 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad prasība celta pamatojoties uz CL 1934. un 1943.panta, kas reglamentē aizdevuma līguma noteikumus, pamatiem.

CL 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līguma noteikumiem jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar pienākumu atdod saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. CL 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Tātad aizdevuma priekšmets ir atvietojamu lietu nodošana īpašumā ar saņēmēja pienākumu atdot saņemto.

Tiesa atzīst, ka ar lietā esošo Aizdevuma līgumu (lietas 12.lapa) apstiprinās, ka starp pusēm nodibināta aizdevuma saistība par aizdevumu 1037.56 *euro* (LVL 729.20) apmērā, kas atbildētājam uzlika par pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā un apmērā. Atbildētājs minēto saistību nav apstrīdējis.

Konkrētajā gadījumā prasītāja lūdz piedzīt neatmaksāto pamatparādu (aizdevumu) 812.62 *euro*. Kā redzams no prasītājas iesniegtā parāda summas aprēķina (lietas 16.-18.lapa), atbildētājs saskaņā ar Aizdevuma līguma grafiku nav pilnībā veicis pamatparāda atmaksu. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par neatmaksātā pamatparāda (aizdevuma) 812.62 *euro* piedziņu ir pamatots un apmierināms.

CL 1589.pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Kā redzams no Aizdevuma līguma 2.3.2.punktu, prasītājai ir tiesības vienpusēji atkāpties no Aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju visu Aizdevuma līguma saistību izpildi (lietas 15.lapa).

Ar 2014.gada 11.septembra paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu un atbilstoši minētajam līguma 2.3.2.punktam, Atbildētājam tika dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču Atbildētājs saistības neizpildīja, līdz ar to līgums tika izbeigts ar 2014. gada 22.septembri. (lietas 15.lapa).

Prasītāja, atsaucoties uz CL 1756.un 1757.pantu, lūdz piedzīt līgumiskos procentus par laika periodu no 2012.gada 25.maija līdz 2014.gada 22.septembrim 357.88 *euro* un likumiskos procentus par laika periodu no 2014.gada 23.septembra līdz 2014.gada 26.novembrim, kas sastāda 9.21 *euro* apmērā.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1757.pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.). Savukārt Civillikuma 1765.pants paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma pamatnoteikumu 1.punktu puses vienojās, ka atbildētājam jāmaksā fiksēta procentu likme (24%) procenti gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas (lietas 12.lapa).

Atbildētājs ne līgumisko, ne arī likumisko procentu aprēķinu apstrīdējis nav. Tiesa atzīst, ka iesniegtais procentu aprēķins atbilst gan līgumisko, gan arī likumisko procentu apmēram. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par pielīgto un likumisko procentu parāda piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Prasītāja lūdz piedzīt līgumsodu 474.57 *euro* apmērā.

Līgums noslēgts 2010. gada 5.februārī, līdz ar ko, vērtējot prasījumu par līgumsoda piedziņu, tiesa saskaņā ar Civillikuma 3. pantu piemēro līgumsodu reglamentējošās Civillikuma normas, kas bija spēkā līdz 2013. gada 31. decembrim.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi, bet Civillikuma 1717. pants nosaka, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas (abas likuma normas redakcijā, kas bija spēkā uz darījuma noslēgšanas brīdi).

Ja saskaņā ar Civillikuma 1716. pantu līgumsods ir maksājums par saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi, tad, pārbaudot tā atbilstību samērīguma un taisnīguma principiem, ir jāvērtē pieprasītā līgumsoda samērojamība attiecībā pret pamatparādu *(sk. Senāta 2011.gada 9. novembra lēmums lietā SPC-63).*

Judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5. pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Latvijas Republika, kļūstot par Eiropas Savienības dalībvalsti, apņēmusies ievērot Eiropas Padomes tiesību aktus, tostarp arī 1978. gada 20. janvāra rezolūciju „Par sodu klauzulu civiltiesībās", kas izmantojama kā palīgavots tiesību principu un līgumsoda kā tiesību institūta izpratnei.

Rezolūcijā tiek rekomendēts ievērot tās pielikumā minētās normas, tostarp arī to, ka soda klauzula ir jebkurš līguma punkts, kas paredz par pamatsaistību neizpildi pienākumu apsolītājam (parādniekam) maksāt naudas summu kā soda naudu vai kompensāciju, kuru tiesa var samazināt, ja tā ir acīmredzami pārāk liela.

Par rezolūciju „Par soda klauzulu civiltiesībās" ietverto rekomendāciju netiešo iedarbību Senāts norādījis jau iepriekš, izskatot lietas SKC-441/2004, SKC-48/2005, SKC- 212/2008, un šajā jautājumā jau ir izveidojusies stabila judikatūra, kas akceptējusi pārmērīgu līgumsodu samazināšanu.

Ar minēto judikatūru ir atzīst, ka līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587.panta kategoriskumu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi [..]. Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem, sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Izvērtējot piedzenamā līgumsoda apmēru, tiesa ņem vērā to, ka galvenā līgumsoda funkcija ir atturēt patērētāju no līgumsaistību nepildīšanas, taču līgumsods nevar būt par līdzekli, ar kura palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina.

Turklāt Civillikuma 1.pants nosaka, ka tiesības un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Saskaņā ar šo principu, katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda ņemot vērā pretējās puses intereses. Personai var tikt liegta subjektīvo tiesību īstenošana, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar konkrētiem lietas materiāliem ir atzīstamas par svarīgākām.

Ņemot vērā minēto, Civillikuma 1587., 1716., 1717., 1720.panta jēgumu kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods 10 % apmērā no galvenā parāda summas, jeb 81.26 *euro* (812.62 *euro* x 10 %) apmērā.

No lietas materiāliem secināms, ka ne līdz prasības celšanas dienai tiesā, ne līdz prasības izskatīšanai tiesā Atbildētāja parādu nav samaksājusi, kā arī nav apstrīdējusi parāda summu, procentu un līgumsoda aprēķinu.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka Prasītāja prasība ir apmierināma daļēji un no Atbildētājas piedzenama kopējā parāda summa 1260.97 *euro* apmērā, tai skaitā: pamatparāds 812.62 euro, līgumiskie procenti 357,88 *euro*, likumiskie procenti 9.21 *euro*, līgumsods 81.26 *euro.*

Prasītājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt sešus procentus no simta gadā, ievērojot Civillikuma 1763. panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Kopējā Prasītāja samaksāto tiesas izdevumu summa ir 252.84 *euro* (valsts nodeva par prasības pieteikumu 248.14 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*). Prasība apmierināta 1260.97 *euro* apmērā. Tāpēc no Atbildētāja par labu Prasītājam piedzenama samaksātā tiesas izdevumu daļa 189.15 *euro.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1 pantu nosakāms 10 dienu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Vadoties no teiktā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 195., 204.1, 250.25 pantu tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas numurs 40003072918, pamatparādu 812.62 *euro*, līgumiskos procentus 357.88 *euro*, likumiskos procentus 9.21 *euro*, līgumsodu 81.26 *euro*, kopā – 1260.97 *euro*, tiesas izdevumus 189.15 *euro*, kopējā summā 1450.12 *euro* (viens tūkstotis četri simti piecdesmit euro 12 centi), iemaksājot minēto summu Prasītāja norēķinu kontā LV47LATB00000PATEREUR, AS „NORVIK BANKA", SWIFT: LATBLV22, saistība pēc līguma Nr. PTKR005443.

Noraidīt AS „NORVIK BANKA" maza apmēra prasību pret /pers. B/ daļā par līgumsoda 393.31 *euro* (trīs simti deviņdesmit trīs euro 31 centi) piedziņu.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā pēc tā stāšanās likumīgā spēkā.

Noteikt AS „NORVIK BANKA" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas /pers. B/ 6 % (sešus procentus) gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas – 812.62 *euro*, sākot ar prasības iesniegšanas dienu - 2014. gada 3.decembri.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā, no sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 16.marta, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 449.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā.

Tiesnesis V.Trušels